

SZKOLNY SYSTEM BADANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIÓW W ZESPOLE SZKÓŁ ZAWODOWYCH IM. ST. STASZICA w PIŃCZOWIE

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 roku w sprawie w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2009 r. Nr 168, poz. 1324 ze zm.).

1. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r. poz. 977).*
2. *Rozporządzenie MEN z dnia 30 kwietnia 2007 r., w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 83, poz. 562, ze zm.).*
3. *Rozporządzenie MEN z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013 r. poz. 532).*

ROZDZIAŁ I Informacje ogólne

§ 1.1. Ilekroć w dokumencie użyte jest niż podane określenie należy przez to rozumieć:

- 1) *badanie* – proces pozyskiwania informacji o tym, w jakim stopniu uczniowie opanowali wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego, lub zawodowego (wychowania przedszkolnego);
- 2) *cele kształcenia* – zamierzone osiągnięcia uczniów, oczekiwane w wyniku procesu nauczania i uczenia się;
- 3) *Edukacyjna wartość dodana (EWD)* – przyrost wiedzy i umiejętności ucznia w wyniku realizowanego procesu dydaktycznego, obliczana z wykorzystaniem kalkulatorów EWD;
- 4) *miar dydaktyczny* – przyporządkowanie symboli (ocen) uczniom w taki sposób, by relacje między symbolami odpowiadały relacjom między uczniami ze względu na określone osiągnięcia;
- 5) *miar sprawdzający* – ustalenie w jakim stopniu uczeń spełnia wymagania edukacyjne z danego zakresu / działu nauczania;
- 6) *miar różnicujący* – ustalenie, na podstawie spełniania wymagań edukacyjnych – jaką pozycję zajmuje uczeń (klasa, szkoła) w badanej grupie;
- 7) *podstawa programowa* – zasadniczy akt prawny regulujący działania edukacyjne szkoły i poszczególnych nauczycieli; zawiera ogólne cele kształcenia , wykaz umiejętności, które uczniowie powinni opanować w trakcie nauki na danym poziomie edukacyjnym; stanowi podstawę do formułowania programu nauczania i kryteriów oceniania;

- 8) *wymagania edukacyjne* – hierarchiczny wykaz niezbędnych osiągnięć uczniów powiązany ze skalą stopni szkolnych, wywiedziony z podstaw programowych;
- 9) *wynik* – oczekiwany i przewidywany przez nauczyciela poziom opanowania przez uczniów wiadomości i umiejętności;
- 10) *plan badań edukacyjnych* – harmonogram wewnętrznych badań zatwierdzony przez dyrektora szkoły na cykl edukacyjny lub na dany rok szkolny;
- 11) *analiza ilościowa i jakościowa* – opracowanie raportu z wyniku badania z wykorzystaniem zasad analizy statystycznej przez nauczyciela i Zespół ds. badania jakości kształcenia;

§ 2. 1. Ogólne cele systemu:

- 1) wdrożenie stałych zasad prowadzenia badań edukacyjnych uczniów w celu oceny jakości pracy szkoły i uczniów;
- 2) określenie sposobu realizacji zadań przez nauczycieli związanych z przygotowaniem badania, jego przeprowadzeniem, opracowaniem wyników oraz sporządzeniem raportu;
- 3) określenie sposobu wykorzystywania wyników diagnoz edukacyjnych do poprawy jakości kształcenia i doskonalenia pracy własnej nauczycieli;

§ 3. Cele prowadzenia badań edukacyjnych.

Wewnętrzne badania edukacyjne w szkole prowadzone są w celu podejmowania działań podwyższających jakość kształcenia, a w szczególności:

- 1) dokonywania oceny stopnia osiągnięcia celów kształcenia przez uczniów i nauczycieli określonych w podstawie programowej;
- 2) oceny poziomu wiadomości i umiejętności w zakresie poszczególnych edukacji u uczniów rozpoczynających naukę w szkole; badania wykorzystuje się do planowania dydaktycznego oraz podziału na grupy oddziałowe i międzyoddziałowe oraz do planowania dydaktycznego;
- 3) oceny procesu rozwoju kompetencji i umiejętności kluczowych u uczniów;
- 4) dostarczenie informacji o efektywności nauczania i organizacji procesu kształcenia;
- 5) dostarczenie niezbędnych informacji do ewaluacji programów nauczania i planów pracy dydaktycznych nauczycieli;
- 6) komunikowania uczniom i rodzicom informacji o postępach w nauce i osiągnięciach edukacyjnych uczniów;
- 7) szacowania edukacyjnej wartości dodanej;
- 8) porównywania trafności oceniania wewnętrznego z ocenianiem zewnętrznym;
- 9) dokonywania oceny przygotowania uczniów do egzaminów/sprawdzianów zewnętrznych;

- 10) sprawdzania efektywności świadczonej pomocy psychologiczno – pedagogicznej, a zwłaszcza efektywności zajęć dydaktyczno – wyrównawczych i zajęć z uczniem zdolnym;
- 11) planowania dodatkowych zajęć pozalekcyjnych, zajęć dydaktyczno – wyrównawczych oraz specjalistycznych, a także planów nauczania na cykl kształcenia w kolejnych latach szkolnych;
- 12) sprawdzenia skuteczności stosowanych metod nauczania, eksperymentów i innowacji pedagogicznych;
- 13) oceny efektywności nauczania przez poszczególnych nauczycieli;

§ 4. Rodzaje badań edukacyjnych przeprowadzanych w szkole:

- 1) testy kompetencyjne z wybranych edukacji przedmiotowych i wiedzy interdyscyplinarnej – zgodnie z harmonogramem badań opracowanym na każdy rok szkolny stanowiącym załącznik do planu nadzoru pedagogicznego;
- 2) sprawdziany/egzaminacje próbne;
- 3) wystandaryzowane testy prowadzone przez instytuty badań edukacyjnych i kuratorium oświaty;
- 4) śródroczne sprawdziany wiedzy i umiejętności, zaplanowane przez nauczycieli;
- 5) doraźne sprawdziany „dyrektorskie”, których przeprowadzenie wynika z nadzoru pedagogicznego.

§ 5. Czynności z zakresu badań edukacyjnych:

- 1) przeprowadzanie badań testowych z użyciem narzędzi pomiaru dydaktycznego;
- 2) analizowanie wyników badań wewnętrznych i zewnętrznych;
- 3) formułowanie wniosków;
- 4) prezentowanie wyników i wniosków uczniom, rodzicom, radzie pedagogicznej.

§ 6. Badania osiągnięć edukacyjnych uczniów prowadzi się w zakresie:

- 1) najważniejszych umiejętności określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego:
  - a) czytanie – umiejętność rozumienia, wykorzystywania i refleksyjnego przetwarzania tekstów, w tym tekstów kultury, prowadzące do osiągnięcia własnych celów, rozwoju osobowego oraz aktywnego uczestnictwa w życiu społeczeństwa,
  - b) umiejętność mówienia, słuchania i pisanie w zróżnicowanych sytuacjach,
  - c) modelowanie matematyczne – umiejętność wykorzystania narzędzi matematycznych w życiu codziennym oraz formułowania sądów opartych na rozumowaniu matematycznym,
  - d) umiejętność wyszukiwania, selekcjonowania i krytycznej analizy informacji,
  - e) umiejętność myślenia i formułowania wypowiedzi,
  - f) rozumowania i zastosowanie nabytej wiedzy do rozwiązywania problemów ,
- 2) umiejętności przedmiotowych wynikających ze specyfiki przedmiotu, zapisanych w podstawie programowej kształcenia ogólnego;

- 3) umiejętności kluczowych: posługiwania się nowoczesną techniką informatyczną i komunikowania się, rozwiązywania problemów, łączenia i porządkowania wiedzy, radzenia sobie z nietypowością i złożonością.

ROZDZIAŁ II

Organizacja i zasady diagnozowania osiągnięć uczniów

§ 7. 1. Za organizację badań edukacyjnych w szkole odpowiedzialny jest dyrektor szkoły.

2. W Zespole Szkół Zawodowych powołuje się Zespół d/s Analiz Jakości Kształcenia i Badań Edukacyjnych.

3. Przewodniczącego zespołu wyznacza dyrektor szkoły.

4. Do zadań zespołu należy:

- 1) opracowanie projektu planu badań edukacyjnych na każdy rok szkolny i przedstawienie go dyrektorowi szkoły do 15 września;
- 2) dokonywanie jakościowej analizy wyników badań (sprawdzianów, testów kompetencji, próbach egzaminów/sprawdzianów/ matur) na podstawie ilościowych opracowań przez nauczycieli uczących;
- 3) opiniowanie narzędzi pomiaru dydaktycznego opracowanych przez nauczycieli lub oferowanych przez firmy zewnętrzne;
- 4) dokonywanie analizy jakościowej i ilościowej wyników egzaminów/sprawdzianów zewnętrznych z zastosowaniem technologii EWD i przygotowanie opracowania wraz z wnioskami do dalszej pracy;
- 5) prowadzenie szkoleń nauczycielom z zakresu ewaluacji wyników nauczania;
- 6) kierowanie wystąpień do poszczególnych nauczycieli zawierających wskazówki do wprowadzenia zmian w procesie kształcenia;
- 7) prezentowanie opracowań na posiedzeniach Rady pedagogicznej i Radzie Rodziców.

§ 8. 1. Po dokonanej analizie sprawdzianów/ egzaminów zewnętrznych zespół, o którym mowa w § 7 ust. 2 określa w terminie do 15 października każdego roku szkolnego; zestaw umiejętności podlegających badaniu w cyklu kształcenia dla poszczególnych oddziałów oraz wskazuje przedmioty, na których przeprowadzane zostaną badania, opracowuje harmonogram badań wraz z wykazem osób odpowiedzialnych za przygotowanie testów i przeprowadzenie badania.

2. Termin realizacji zadań z ust. 1 nie dotyczy badań diagnozujących kompetencje uczniów nowoprzyjętych do szkoły tzw. badań „na wstępie”, które przeprowadzają nauczyciele na potrzeby dokonania podziału na grupy językowe lub na potrzeby planowania pracy dydaktycznej z grupą uczniów danego oddziału, a w szczególności w celu zachowania ciągłości realizacji podstawy programowej z poprzedniego i obecnego etapu edukacyjnego.

3. Na 2 tygodnie przed terminem badania, nauczyciel przedkłada dyrektorowi szkoły:

- 1) plan testu, której wzór określa załącznik do dokumentu – *załącznik 1*;
- 2) kartotekę testu – przyporządkowanie poszczególnych zadań celom taksonomicznym, której wzór określa załącznik do dokumentu – *załącznik 2*;
- 3) kryteria oceny testu;

Plan testu opiniuje Przewodniczący zespołu przedmiotowego.

4. W terminie dwóch tygodni od daty badania nauczyciel odpowiedzialny za badanie edukacyjne:

- 1) dokonuje opracowania ilościowego wyników testu na podstawie wypełnionej karty odpowiedzi tj. podaje wynik średni, wynik najwyższy i najniższy, łatwość poszczególnych zadań, frakcję opuszczenia, rzetelność testu, moc dyskryminującą dla każdego zadania, odchylenie standardowe, modalną, medianę, odchylenie standardowe;
- 2) przeprowadza analizę jakościową wyników badania ze wskazaniem stopnia opanowania poszczególnych umiejętności bądź wiadomości oraz szacuje stopień osiągnięcia celów kształcenia;
- 3) formułuje wnioski do pracy dydaktycznej;
- 4) wskazuje sposoby realizacji wniosków.

W/w opracowania stanowi raport, którego schemat określony jest w załączniku do dokumentu – *załącznik 3*.

5. Nauczyciel ma prawo zwracać się do członków Zespołu ds. Analiz Jakości Kształcenia i Badań Edukacyjnych o pomoc przy dokonywaniu analiz wyników badań edukacyjnych.

6. Komunikowanie wyników badań edukacyjnych odbywa się na zasadach określonych w Rozdziale IV.

§ 9. Wykorzystywanie wyników badań

Systematyczne badania osiągnięć uczniów prowadzone są w celu poprawy jakości kształcenia, modyfikacji oraz doskonaleniu samego procesu kształcenia, a także samoocenie nauczyciela. Wyniki diagnoz wykorzystywane są:

- 1) do ewaluacji Szkolnego zestawu programów nauczania;
- 2) przy wyborze podręczników szkolnych i materiałów dydaktycznych;
- 3) do opracowywania wymagań edukacyjnych i dostosowywaniu ich do potrzeb i możliwości uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych;
- 4) do opracowania planu doskonalenia nauczycieli;
- 5) do modyfikowania WSO, przedmiotowych systemów oceniania oraz planów pracy nauczycieli (rozkładów materiału);

- 6) w planowaniu wyposażenia szkoły w materiały i pomoce dydaktyczne;
- 7) do oceny pracy nauczyciela oraz oceny dorobku zawodowego za okres stażu na kolejny stopień awansu zawodowego;
- 8) do wprowadzania zmian w metodyce kształcenia, uzmienniania metod i form kształcenia;
- 9) we współpracy nauczycieli w zespołach przedmiotowych kształtujących te same lub podobne umiejętności;
- 10) przy korelacji treści kształcenia;
- 11) do modyfikacji lub wypracowania koncepcji pracy szkoły.

§ 10. Ewaluacja systemu.

1. Ewaluację systemu badań osiągnięć edukacyjnych uczniów przeprowadza się w formie ewaluacji formatywnej raz na dwa lata.
2. Zasady prowadzenia ewaluacji określa wewnętrzny Regulamin.
3. Ewaluację przeprowadza się zgodnie z projektem ewaluacji zawierającym: obiekt ewaluacji, kryteria ewaluacji, pytania kluczowe, metody i techniki oraz narzędzia badawcze, sposób prezentowania i wykorzystywania danych, harmonogram ewaluacji wraz z zakresem obowiązków osób odpowiedzialnych za badanie ewaluacyjne.
4. Celem ewaluacji jest dokonanie oceny przydatności i efektywności systemu.

ROZDZIAŁ IV Sposoby komunikowania wyników badań

§ 11. Przepływ informacji o wynikach badań edukacyjnych

Testy kompetencyjne „ na wejściu”		
nadawca	odbiorca	Sposób komunikowania
Nauczyciele: matematyki, jęzków obcych, j.polskiego, ...	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie klas I • rada pedagogiczna • rodzice uczniów klas pierwszych 	<ul style="list-style-type: none"> • omówienie wyników na oszczególnych przedmiotach, • wskazanie słabych i mocnych stron uczniom, • przedstawienie raportu na radzie pedagogicznej, • szczegółwe omówienie wyników na zebraniach przedmiotowych, • zapoznanie rodziców z wynikami ogólnymi na pierwszych zebraniach rodziców
Sprawdziany kompetencyjne z edukacji przedmiotowych		

nadawca	odbiorca	Sposób komunikowania
1. nauczyciele przedmiotów,	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie poszczególnych klas, • przewod. zespołów 	<ul style="list-style-type: none"> • omówienie wyników na zajęciach dydaktycznych ze wskazaniem słabych i mocnych stron, • wpisanie wyników sprawdzianów i testów do dziennika szkolnego i dzienniczka ucznia, • przekazanie raportu z badań przewodniczącemu zespołu przedmiotowego i wicedyrektorowi,
2. przedstawiciel zespołu przedmiotowego	<ul style="list-style-type: none"> • Rada Pedagogiczna, • dyrektor 	<ul style="list-style-type: none"> • omówienie wyników badania na posiedzeniu Rady Pedagogicznej, • przekazanie opinii i wniosków o stopniu opanowania badanej kompetencji na posiedzeniu Rady Pedagogicznej, • zapis w protokole rady pedagogicznej,
3. wychowawcy	<ul style="list-style-type: none"> • rodzice 	<ul style="list-style-type: none"> • omówienie zbiorowych wyników klasy na zebraniu rodziców, • omówienie indywidualnych wyników uczniów w rozmowach z poszczególnymi rodzicami, wskazanie słabych i mocnych stron ucznia
4. dyrektor	<ul style="list-style-type: none"> • Rada Pedagogiczna, • Rada Rodziców 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawienie oceny stopnia opanowania umiejętności przez uczniów na posiedzeniu Rady Pedagogicznej, • przekazanie raportu do protokołu Rady Pedagogicznej, • przedstawienie oceny stopnia opanowania umiejętności przez uczniów na posiedzeniu Rady Rodziców, • przekazanie raportu do protokołu Rady Rodziców.
Egzaminy próbne/sprawdziany		
nadawca	odbiorca	Sposób komunikowania
1. nauczyciele przedmiotów	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie klas III • rodzice 	<ul style="list-style-type: none"> • omówienie wyników na zajęciach dydaktycznych ze wskazaniem słabych i mocnych stron, • wpisanie wyników sprawdzianów i testów do dziennika szkolnego i dzienniczka ucznia, • przekazanie raportu z badań przewodniczącemu zespołu przedmiotowego i wicedyrektorowi,
2. Przewodniczący Zespołów przedmiotowych	<ul style="list-style-type: none"> • Rada Pedagogiczna, • dyrektor 	<ul style="list-style-type: none"> • omówienie wyników badania na posiedzeniu Rady Pedagogicznej, • przekazanie opinii i wniosków o stopniu opanowania badanych kompetencji na posiedzeniu Rady Pedagogicznej, • zapis w protokole rady pedagogicznej,
5. dyrektor	<ul style="list-style-type: none"> • Rada Pedagogiczna, • Rada Rodziców 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawienie oceny stopnia opanowania umiejętności z badanych obszarów na egzaminie próbnym /sprawdzianie na posiedzeniu Rady Pedagogicznej, • przekazanie raportu do protokołu Rady Pedagogicznej,

		<ul style="list-style-type: none"> • przedstawienie oceny stopnia opanowania umiejętności przez uczniów na posiedzeniu Rady Rodziców, • przekazanie raportu do protokołu Rady Rodziców.
--	--	---

ROZDZIAŁ V

Postanowienia końcowe

§ 12. System badania osiągnięć uczniów wchodzi w życie z dniem 1 września 2013 r.

§ 13. Plan badań edukacyjnych na każdy rok szkolny stanowi załącznik 4 do systemu.

§ 14. Sprawdziany, klasówki, projekty edukacyjne i inne prace pisemne uczniów podlegające ocenie, a umożliwiające sprawdzenie wiedzy i umiejętności uczniów planują nauczyciele w swoich planach pracy. Jest to forma badania, która nie podlega regulacjom systemu. Zasady prowadzenia pisemnych form sprawdzania wiedzy uczniów określa statut szkoły.

§ 15. Wszelkie zmiany do systemu wprowadza się w sposób właściwy dla jego wprowadzenia.

.....

Przedstawiony i zaopiniowany na Radzie Pedagogicznej
w dniu 13.09.2013.
nr . protokołu RP

Załączniki:

1. wzór planu testu – załącznik 1,
2. wzór kartoteki testu – załącznik 2,
3. wzór raportu z badań edukacyjnych – załącznik 3
4. roczny plan badań edukacyjnych – załącznik 4

do zrobienia!

PLAN TESTU

„.....tytuł .....”

Numery zadań	Sprawdzana umiejętność Uczeń:	Kategoria taksonomiczna	Poziom	
			P	PP
1			x	
2				
3				
4		B	x	
5			x	
6			x	
7		C	x	
8			x	
9				x
10			x	
...				x
....				x

gdzie :

- 1) poziom wymagań zaznacza się znakiem „x”
- 2) kategorie taksonometryczne:

wiadomości	A	Zapamiętywanie wiadomości	Znajomość terminów, faktów, teorii naukowych, konwencji i klasyfikacji, zasad działania, procedur i algorytmów, metodologii badań
	B	Zrozumienie wiadomości	Przedstawienie wiadomości w innej formie niż były zapamiętane, porządkowane i streszczane, czynienie ich podstawą prostego wnioskowania
umiejętności	C	Stosowanie wiadomości w sytuacjach typowych	Praktyczne posługiwanie się wiadomościami według podanych uprzednio wzorców. Cel, do którego wiadomości mają być stosowane, nie powinien być odbiegać od celów osiągniętych w toku ćwiczeń szkolnych
	D	Stosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych	Formułowanie problemów, dokonywanie analizy, syntezy i oceny nowych zjawisk, formułowanie planu działania, tworzenie oryginalnych przedmiotów i wartościowanie przedmiotów wg określonych kryteriów.

KARTOTEKA TESTU

„ .....tytuł ..... ”

Kategoria taksonomiczna	Opis z planu testu	Numery zadań	Liczba punktów
Zapamiętywanie wiadomości	A	.....	.....
Rozumienie pojęć	B	.....	.....
Działanie w sytuacjach typowych	C	.....	.....
Działanie w sytuacjach problemowych	D	.....	.....

WZÓR RAPORTU
Z BADAŃ OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIÓW
„ .....tytuł .....”

Data badania: .....

Nauczyciel prowadzący: .....

Klasa/grupa: .....

1. Opis populacji (*liczba uczniów, liczba oddziałów, liczba uczniów z dysfunkcjami, rodzaje dysfunkcji, itp.*)
2. Cel i sposób prowadzenia badania (*narzędzia pomiaru, dobór grupy badawczej, itp.*)
3. Ilościowa analiza wyników badań:
  - 1) karta odpowiedzi, sumy odpowiedzi poprawnych, błędnych, opuszczeń każdego ucznia;
  - 2) obliczenia łatwości poszczególnych zadań, frakcji opuszczenia, średniej, modalnej, mediany, odchylenia standardowego, rzetelności testu;
4. Jakościowa analiza wyników badań:
  - 1) ocena poziomu opanowania przez uczniów umiejętności określonych w podstawie programowej;
  - 2) wykaz umiejętności łatwych dla ucznia;
  - 3) wykaz umiejętności trudnych dla ucznia lub słabo opanowanych;
  - 4) przyczyna, wg opinii nauczyciela braku osiągnięcia celów kształcenia.
5. Wnioski do pracy dydaktycznej.
6. Sposób realizacji wniosków.
7. Wykaz załączników.

.....
/data/

.....
/podpis/

